

WOWstories!

Естафета чемпіонів. Здобутки Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

«Макаренківська родина», — саме так позиціонує себе велика та дружня делегація викладачів мови та історії з Сумщини. У них світ особливих взаємостосунків, в якому ректор, освітяни та студенти відчують себе унікальними і де не має місця відчуттям меншовартості. Це певна спільнота, де навчають мріяти та втілювати все бажане у життя. Тут відбувається постійний самостійний рух уперед.

Університет має 10-ть сертифікованих IREX оновлених програм з інтеграцією інфомедійної грамотності в різні дисципліни. Мета усіх програм — подвійна імплементація, а саме розвиток навичок КСІ у майбутніх вчителів через модернізовані навчальні підходи, спрямовані на студентів. Запровадження навичок КСІ вчителями як компетентностей з інтеграції ІМГ у шкільні предмети. Типи вправ, які запроваджені у навчальній діяльності та аудиторній роботі — це аналіз текстів зі ЗМІ, фото, плакатів, SWOT-аналіз, аналіз телесюжетів, групові дискусії, створення власних медіаповідомлень, рефлексія щодо власного медіаспоживання, використання онлайн-інструментів, робота зі стереотипами і ще багато цікавих практичних активностей.

Команди СумДПУ ведуть різні види діяльності — це і навчально-пізнавальна, науково-дослідницька, виховна, практична. Кожна з делегацій виконує свою роботу на засадах безпекового підходу. Завдання у всіх одне — формувати інфомедійну грамотність майбутніх вчителів на засадах академічної доброчесності та міжрегіональної, партнерської взаємодії. Викладачі застосовують методологію розроблену IREX, яка має дев'ять шляхів компетентностей. Саме за нею інноваційно навчають студентів.

Досягнення команди словесників

«МЕДІА&ВЧИТЕЛЬСЬКИЙ кампус». Тут зібрана унікальна команда, яка охопила 7 вебінарів, різних за своїм спрямуванням, присвячених вчителям словесникам. Завдяки системному втіленню активностей, досягли національного розгортання, бо географія учасників була дуже широка. Це підтвердило те, що для особистостей, які прагнуть професійного самовдосконалення та готових до конструктивного діалогу немає кордонів. Цей проєкт — діалог лідерів освітянської спільноти. Серед яких і здобувачі освіти, і директори шкіл, викладачі різних рівнів закладів і представники установи з моніторингу якості освіти. За результатами спільної роботи з'явилася **унікальна збірка**. Окрім цього, є низка вправ, наприклад: «Правда чи фейк», що розроблена на платформі LearningApps.org та застосована до творів Михайла Коцюбинського. Ще одна розробка — вправа «Інтерв'ю», пропонується робота з телеграм-ботом на перевірку фактів. Досягненням програми є низка квестів, вправ, тестів, які пропонують переможиці.

За час проєкту майже у кожного учасника відбулася власна історія успіху. Студенти у другому семестрі, коли закінчилася дисципліна методики навчання, поспішили записатися на вибіркову дисципліну з інфомедійної грамотності. Їх це надихнуло, адже всі вправи були спрямовані на компетентності, що розвивають критичне мислення. Студенти створювали власні словники термінів інфомедійної грамотності, проявляли ініціативи в інших аспектах, з повним розумінням важливості навичок та бажанням удосконалення.

Школа відповідального батьківства **«Медіапазли»**. Тут реалізована вдала співпраця батьків та дітей, робота у сім'ях. порушені теми кібербулінгу та умов перебування в інтернеті. Метою було сформувати родинний медіаланшафт взаємодії з медіасвітом, вмотивувати батьків на формування медіагігієни, ознайомити з правилами безпечної комунікації, саме у межах толерантного спілкування в соціальних мережах. **«Медіаняня»** — це казки з медійним компонентом у форматі подкастів. Розкривається тематика, що важливіше гаджетів, фейків, інтернету. Цікавим фактом є те, що вправи розробляють не тільки учасники проєкту, а й інші викладачі закладу, які здобули навички шляхом мультиплікації.

Медіащоденник **«Сам собі кіберполісмен або Родинна медіаграмотність за 30 днів»**. У щоденнику місяць об'єднаний у 4 теми, під час вивчення яких змінюється учнівський світогляд. Аналізувати сторінки щоденника можна вдома, на уроках і на природі. На сніданок пропонується тайм-менеджмент, на обід якість отриманої інформації, на полуденок — медіаторчість, на вечерю — інформаційна дієта. Також щоденник містить поради психолога для батьків про те, як правильно привчити дітей користуватися гаджетами, як оволодіти емоційним інтелектом, щоб зберігати позитивні емоції, ігри на рух на медійному лайнері бурхливим океаном, де є фейковітер, бото-пірати, блогер на палубі. Завдяки цьому з дошкільного віку формується медійний словниковий запас.

Вебквест з інфомедійної грамотності. Це так званий сторітелінг про те, як з'явилося поняття «smile». До уваги пропонується подорож країною — це етап до проходження певного завдання. Формується цифровий етикет. За результатами родини створювали медіаконтекст, малювали плакати, колажі, присвячені новинам та порадам як не потрапити на гачок до фейків. Діти створювали слогани. Одні з них: «Медіасвіт — це окрема країна зі своїми законами, «Щоб негативних явищ уникнути, потрібно до сих правил скоріше звикнути».

Тести в соцмережах. Вправа, що входить у сертифіковану програму IREX. Її завдання не тільки у проходженні тестів, а ще й позиціонуванню їх на власних сторінках у Фейсбук та рекомендацій щодо споживання і використання. Формується навичка аналізу, виявлення з якого джерела походить цей текст, який це тип контенту, з якою метою він створений, на яку цільову аудиторію розрахований, кому це вигідно.

Студентам пояснюється, що схожі матеріали створені не з розважальною метою. Аудиторії пропонується не тільки опрацювати матеріал, а й скласти власний текст на професійну тематику з дотриманням норм та принципів академічної доброчесності.

Активно ведеться тренінгова діяльність для всіх студентів університету. Вони створюють власні ролики та мультфільми на соціальну тему. Формується

компетентність створення медійних розробок на толерантність, творчість, інноваційність, креативність. Закладається навичка розуміння авторського права: використання аудіозаписів та фотокарток. Далі за різноманітними ролями: дизайнери, чартисти, бренд-менеджери, біографи, інтернет-тролі поширюється контент з відповідним текстовим супроводом. Цим самим формуються різні вміння роботи з інформацією.

Завдяки подвійній імплементації ті, хто набув навичок інфомедійної грамотності на заняттях, далі мультиплікують їх у інші напрями. Ось так Ірина Чефурко прослухавши сертифікований курс, перейшла працювати фахівцем у центр забезпечення якості освіти СумДПУ та опікується власним проєктом **«Агенти якості»**. Тут залучені найактивніші студенти закладу. На базі центру були проведені тренінги «Студенти та центроване навчання», «Лідерські навички як основа успіху у 21 столітті», «На варті академічної добродішності».

Маргарита Надутенко, представниця українського мовно-інформаційного фонду НАН України та СумДПУ, розповідає про те, як всевіт сучасних академічних словників та віртуальних лінгвістичних лабораторій поєднався з дружньою Макаренківською родиною. А об'єднав їх креативний грантовий проєкт «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність». Для формування необхідних навичок було використано інтегровані словники. У результаті діяльності, поєднано лінгвістичні програмні технології та створено словник нового типу. Завдяки проєкту організація втілила свою історію успіху. Розширила коло користувачів офіційної сторінки. Розроблено **Мультимедійний словник з інфомедійної грамотності**. Закордонними вченими надруковані статті щодо цього продукту та посібники. Запит на продовження роботи словника подало 115 колег з різних куточків України. Отримано понад 100 запитів на користування віртуальною лабораторією. Завдяки проєкту об'єднуються і непедагогічні спеціальності.

Досягнення команди істориків

Команда зрозуміла, що медіаосвіту не можна обмежити навчально-пізнавальною роботою, тому на засадах компетентнісного підходу реалізували такі заходи: проєкт «Ніч у музеї», екскурсійна діяльність «Вивчення регіональної історії», конкурс історичних есе серед учнів, написання студентами історичних статей до Вікіпедії.

«Медіаклуб вчителя історії» створений на базі ресурсного центру професійного розвитку вчителя історії та громадянської освіти. Викладачами створено кіноклуб **«Люм'єр»**. З нового навчального року введена дисципліна «медіаграмотність» для студентів-істориків. Кафедра працює над підготовкою підручника. Кожен член делегації отримав завдання та пише свій розділ. Публікацію планують на вересень 2021 року.

Ніч у музеї. Метою проєкту стало поширення інформації за межами України та на окупованих територіях про унікальні цінності, які є в Сумському обласному краєзнавчому музеї. Студенти разом з робітниками музею брали участь у створенні фільмів на історичну тематику. **Співпраця з Сумською ОДА**. За завдання взято підвищення медіаграмотності та правової культури студентів-істориків. Також створено історичний музей з метою залучення студентської та учнівської молоді до вивчення археологічної та історичної спадщини.

На базі Клубу діє творча група викладачів громадянської освіти. «Медіаосвіта є процесом розвитку та саморозвитку особистості», — під таким девізом **проходять їхні вебінари**. Ще однією ініціативою Клубу є проведення конкурсу методичних розробок з інфомедійної грамотності для вчителів ЗЗСО та ЗПТО. Було залучено 67 учасників. Проведена плідна робота в рамках грантової програми «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність» для шкіл, що працюють на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей. Студенти зустрілися онлайн на круглому столі **«Стоп – інструменталізації історії!»**, а потім долучилися до фінального заходу «MIST - інструменталізації історії». Завдяки цьому підлітки скооперувалися і створили дослідницьку групу, написали статті у фахові наукові видання під керівництвом вчителів клубу.

Під час проходження педагогічної практики студенти розробляють уроки з інфомедійним компонентом, створюють медіаосвітні ігри, роблять відеопрезентації, беруть участь у конкурсі «Медіаграмотний студент-практикант». Під час тижня історії впроваджено конкурс історичних есе серед учнів. Організатори конкурсу отримали більше 100 есе від усієї географії Сумського регіону та їм вдалося сформувати у слухачів стійке переконання: наскільки важливо у сучасному світі вміти працювати з інформацією, орієнтуватися у інформаційному потоці та не стати жертвою численних маніпуляцій.

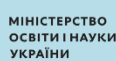
Здійснена екскурсійна діяльність, мета якої змінити стереотипне сприйняття музеїв, показати історію Сумщини через предмети, що при уважному вивченні розкривають свій величезний інформаційний потенціал.. У межах такої ініціативи організовані круглі столи оффлайн, під час яких для виділення медіаосвітнього напрямку студенти присвятили свої виступи журналістиці, пресі, медіа.

«Медіаклуб вчителя історії» розпочав роботу з архівами Сумської області. Тут для студентів активізована робота з першоджерелами. Підлітками опрацьовано 288 справ приходів УПЦ із 18 районів Сумської області та 282 особистих справ священників (1944-1991 рр.), за особистим проханням секретаря Сумської єпархії православної церкви отця Георгія.

Кіноклуб «Люм'єр» вчить студентів не тільки вивчати історичні фільми, а й в процесі перегляду телевізійних програм, документальних сюжетів помічати маніпуляції та дезінформацію в медіа та відрізнити фейки від достовірної інформації. У роботі міжнародних конференцій, які проходять на базі університету, медіаосвітній напрямок наразі є одним із ключових.

«Медіаграмотна родина — медіаграмотна країна!» — таким девізом керується делегація освітян із Сумщини.

Запис заходу: <https://bit-ly.ru/MKrlQ>

Юлія Кулик, Академія української преси